

Gorilla's

tuiniers van het regenwoud

Niet alleen hier in ZOO Antwerpen zijn we grote fan van de gorilla's. Ook in Kameroen in Afrika werken we al meer dan 20 jaar aan ons beschermingsproject Projet Grands Singes (PGS) rond gorilla's. We doen wetenschappelijk onderzoek naar de gorilla's daar en adviseren de lokale bevolking en overheden over hoe ze best samenleven met deze dieren.

Projet Grands Singes

Bijna alle soorten mensapen zijn bedreigd. Gorilla's, orang-oetans, chimpansees, bonobo's en tientallen gibbonssoorten hebben dringend onze hulp nodig. Hun natuurlijke leefgebied – de tropische regenwouden – wordt steeds kleiner door landbouw en houtkap. Ook de jacht en illegale handel in apenvlees vormen een ernstige bedreiging. Al meer dan twintig jaar zetten wij ons daarom met het beschermingsproject Projet Grands Singes (PGS) in voor mensapen in de natuur, onder meer vanuit ons eigen onderzoekskamp La Belgique in het oosten van Kameroen. Daar combineren onze wetenschappers van het Centre for Research and Conservation (CRC), het zoölogisch onderzoekscentrum van onze dierenhuizen, wetenschappelijk onderzoek met natuurbehoudsactiviteiten die bijdragen tot de bescherming van mensapen.

Cruciale zadenverspreider

Zo doen we in Kameroen onderzoek naar de eetgewoonten van gorilla's. Deze apen blijken cruciaal te zijn voor het verspreiden van zaden en dus voor het natuurlijke herstel en de vernieuwing van het woud. Ze mogen gerust de tuiniers van het regenwoud genoemd worden. Belangrijke informatie, want zo kunnen we via lokale partners houtkapbedrijven adviseren hoe ze best bomen kappen met een zo groot mogelijk respect voor de aanwezigheid van gorilla's. Kapactiviteiten bedreigen mensapen zo niet nog meer in hun voortbestaan. Het regenwoud vaart hier bovendien wel bij.

Minuscule mestonderzoek

Gorilla's zijn vruchteneters. Ze slikken grote zaden in zijn geheel in. Gorilla's leggen ook enorme afstanden af op één dag. "Door stalen van gorillamest in de tropische bossen in Ka-

Uit de mest halen de onderzoekers zaden om ze te identificeren, te tellen en om te controleren of ze beschadigd zijn.

Uit het onderzoek blijkt dat de zaden die gorilla's eten en verspreiden een grotere kans hebben om te kiemen en uit te groeien tot een zaailing.

"Door stalen van gorillamest te verzamelen, leren we erg veel over de rol van de gorilla als zaadverspreider." Nikki, projectdirecteur

meroen te verzamelen, leren we erg veel", vertelt dr. Nikki Tagg, projectdirecteur van PGS Kameroen. "Uit de mest halen we alle zaden om ze te identificeren, te tellen en om te controleren of ze beschadigd zijn. Op die manier krijgen we een duidelijk beeld van de hoeveelheid zaden die een gorilla kan verspreiden. We onderzoeken of de passage van de zaden door het darmkanaal van gorilla's een effect heeft op het kiemsucces van de zaden. We zaaien ze in gecontroleerde omstandigheden en vergelijken het resultaat vervolgens met het groeiproces van zaden die rechtstreeks uit fruit gevallen zijn. We doen ook gedetailleerder onderzoek naar de effecten van de verwijdering van het vruchtvlees en andere processen tijdens de doorgang van de zaden in de darmen van een gorilla."

Dr. Nikki Tag is project-directeur van Project Grands Singes in Kameroen. Ze zet strategische partnerschappen op, ontwikkelt het onderzoeksplan en begeleidt studenten.

Camerabewaking

“Uit ons onderzoek blijkt onder meer dat de zaden die door gorilla’s gegeten én verspreid worden in veel gevallen een grotere kans hebben om te kiemen en uit te groeien tot een zaailing”, gaat Tag verder. “Minstens even belangrijk is dat gorilla’s graag op open plekken komen omdat er daar veel jong blad is om van te eten. Ze slapen én ontlasten zich daar.” De zaden in de mest worden hierdoor automatisch ver van de oorspronkelijke boom achtergelaten in een omgeving met veel zonlicht en weinig concurrentie van andere bomen. Kortom: de ideale omstandigheden voor de groei van een jong fruitboompje.

Belangrijk advies

Met deze kennis geeft PGS Kameroen, via lokale autoriteiten, adviezen aan houtkapbedrijven die actief zijn in het gebied. Want als we de gorilla verliezen, verliezen we ook zijn capaciteit om zaden te verspreiden. Dat kan grote gevolgen hebben voor het voortbestaan en de functie van een woud. Een regenwoud is immers een wereldwijde spons voor CO² en is heel belangrijk voor de waterhuishouding. Als het natuurlijke evenwicht en de ecologische processen in de regenwouden worden verstoord, heeft dit wereldwijde implicaties op het klimaat en op onze gezondheid en welzijn. En dat is slecht nieuws voor ieder van ons. ❁

ZOO SCIENCE OVER ZOO SCIENCE VERHALEN EVENTS ONS TEAM | EN

ZOO SCIENCE

20/05/2018
TUINERS VAN HET REGENWOUD

Industriële boskap en gorilla's, het is soms een moeilijke samenleving. Wij doen in Kameroen wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van grondloze houtkap op de aanwezigheid en de overlevingskansen van de gorilla's in deze gebieden. Het doel is dat de houtkapbedrijven in overleg met de lokale overheden hun bedrijfsvoering zodanig aanpassen dat gorilla's niet langer in hun voortbestaan bedreigd worden door hun handelen. Het woud en de lokale bevolking, die van het woud afhankelijk zijn, varen er wel bij. Gorilla's zijn als grote vruchtensprekers cruciaal voor het verspreiden van zaden en dat moet het handje in de vernieuwing van het woud. Zo helpen gorilla's ook nog eens

Dr. Nikki Tag
Onderzoekscoördinator

BEKIJK HET FILMPJE [Tuinier van het Regenwoud op www.ZOOscience.be](http://www.ZOOscience.be)